

ПАМ'ЯТКА

щодо поводження персоналу при виявленні на території зони відчуження
борщівника Сосновського
Обережно, борщівник!



Біологічні особливості: Борщівник Сосновського багаторічна рослина родини зонтичних, що виглядає, наче величезний кріп, і сягає 2-3 метрів заввишки, має товсте порожнисте стебло та великі перисті листки. Борщівник мігрує Україною: відомчими смугами автомобільних та залізничних шляхів, з'являється на сільськогосподарських угіддях, необроблюваних землях, пустирях, присадибних і дачних ділянках, обочинах лісів, у парках, садах, заплавах річок і струмків. Борщівник негативно впливає на біорізноманіття. Ця рослина, завдяки потужній наземній масі, витісняє місцеві види не лише трав'яних, а й деревних порід з території і не дає їм розвиватись. Він легко пристосовується до будь-яких умов, йому не страшні ні заморозки, ні посухи, росте на будь-якому ґрунті. Великі і широкі листки борщівника розпускаються навесні раніше за інші рослини (трави), затінюючи поверхню ґрунту, на якій після його заселення рослини інших видів більше не ростуть. Під борщівником зникає навіть деревна дернина, а восени, коли його листки в'януть, ґрунт під ним оголюється, зазнає змиву.

Розповсюдження: Насіння борщівника розноситься вітром і водою, а також будь-яким видом транспорту, людьми та тваринами (волосся, одяг, шерсть). Одна рослина борщівника Сосновського дає 15-20 тисяч летючих насінин. Причому вони можуть прорости в ґрунті навіть через 10-12 років! Насіння розсівається в діаметрі 5-6 метрів навколо рослини, проте сухостій з насінням переносить зимові хуртовини, знаходячись над сніговим покривом, сприяючи рознесенню насіння на великі відстані.

Основні небезпечні властивості борщівника Сосновського полягають в тому, що він здатний викликати опіки на шкірі людини. Дотик до рослини або потрапляння його соку на шкіру, не викликає ніяких неприємних відчуттів, як, наприклад, при контакті з кропивою. Але вже через кілька годин або навіть днів розпочинається свербіж і почервоніння уражених ділянок шкіри, а потім з'являються пухирі, в сонячні дні на шкірі можна отримати опік 1 - 3 ступеня. При сильних опіках підвищується температура, починається лихоманка, з'являються виразки, а після загоєння на їх місці ще 2 - 3 роки залишаються темні плями.

Ураження борщівником посилюється при сонячному світлі. Але навіть якщо людина доторкнулася до цієї рослини вночі, вже вранці при сонячному світлі будуть з'являтися пухирі. Висока активність борщівника на світлі пов'язана з наявністю в ньому особливих фотодинамічних активних речовин - фуранокумаринів, які підвищують чутливість шкіри до ультрафіолетового світла і нейтралізують при цьому дію меланіну. Найбільш сильні опіки борщівник Сосновського викликає при контакті з вологою шкірою у спекотні сонячні дні.

Отруйними у рослини є не лише листки та стебла, але і пилок. Надмірне його вдихання може призвести до розпухання гортані та задухи. Пилок проникає навіть крізь одяг, а якщо потрапляє в очі, може призвести навіть до втрати зору.

Головними ознаками отруєння борщівником є головний біль, запаморочення, нудота, блювання, підвищення температури.

Перша допомога при опіку борщівником

Якщо людина все ж таки доторкнулася до будь-якої частини борщівника, то відразу після контакту з ним необхідно:

- захистити уражені ділянки від сонячних променів мінімум на дві доби;
- ретельно промити уражені місця водою з густою мильною піною;
- промити (не протерти!!!) спиртом/слабким розчином марганцівки;
- обробити будь-яким засобом, що традиційно призначають при опіках.

Якщо опік знаходиться на голові або площа його більше 10% площі тіла, була тривала інсоляція з утворенням глибоких язв та великих пухирів, різко піднялася температура, почалася сильна алергічна реакція – необхідно терміново звернутись за допомогою до лікаря.

Боротьба:

Для боротьби з отруйною рослиною існують різні методи: механічний (шляхом викошування) та хімічний (використання гербіцидів).

Однак, найкращий ефект отримують, обробляючи бур'ян при формуванні першої розетки листя препаратами, що містять діючу речовину гліфосат (раундап, напалм, торнадо, ураган форте, чистопол тощо).

Знищуючи зарості борщівника, в жодному разі не можна:

- скошувати рослини борщівника в період цвітіння і на початку дозрівання плодів;
- застосовувати не зареєстровані в Україні і не рекомендовані гербіциди;
- бути роздягненим або мати незахищені ділянки тіла;
- залишати скошений бур'ян кинутим на місці без скидання в купи і спалювання;
- брати в руки будь-які частини трави, нюхати квіти, фотографуватись тощо.